

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

з дисципліни
«ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН ЦЕНРАЛЬНО-СХІДНОЇ ТА
ПІВДЕННО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ»

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
(шифр і назва)
спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
(шифр і назва)
освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії»
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(шифр і назва)
вид дисципліни за вибором
(обов'язкова/ за вибором)
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач: канд. іст. наук, доц. Онацький М. Ю.

1. Навчальний контент:

Тема 1.

Центрально-Східна та Південно-Східна Європа як геополітичні регіони

Географічні, історичні, політичні, економічні та культурні межі Центрально-Східної та Південно-Східної Європи. Роль та місце Центрально-Східної та Південно-Східної Європи в міжнародних відносинах. Міжнародні організації в зовнішній політиці регіону. Міждержавні об'єднання в Центрально-Східній та Південно-Східній Європі.

Тема 2.

Особливості зовнішньої політики Польщі в постбіполярний період

Підходи до формування зовнішньої політики Польщі. Особливості стратегічної культури Польщі. Роль та місце Польщі в європейській політиці. Курс Польщі на європейську інтеграцію та особливості його реалізації. Участь Польщі в Європейському Союзі. Розвиток американо-польських відносин у 1990-х – 2000-х рр. Військово-політичне співробітництво між Польщею та США. Інтеграція Республіки Польща до Північноатлантичного Альянсу та участь країни в діяльності НАТО. Торговельно-економічні та політичні відносини Польщі та ФРН.

Тема 3.

Трансформація зовнішньої політики Угорщини в 1990-х – 2000-х рр.

Особливості стратегічної культури Угорщини. Зовнішньополітичний курс Угорщини на європейську інтеграцію та особливості його реалізації. Євроінтеграційні процеси в Угорщині. Роль та місце Угорщини в Європейському Союзі. Етнополітичний фактор та його вплив на процес формування міжнародної політики Угорщини. Стан та перспективи розвитку відносин Угорщини з країнами-сусідами.

Тема 4.

Зовнішньополітичні процеси в Чехії у постсоціалістичний період

Еволюція зовнішньої політики Чехії в 1990-х – 2000-х рр. Зовнішньополітичний курс Чехії на євроінтеграцію. Участь Чехії в Європейському Союзі. Вступ Чехії до Північноатлантичного Альянсу та участь країни в діяльності НАТО. Американо-чеські стосунки та їх специфіка. Особливості двосторонньої взаємодії Чехії з країнами-сусідами.

Тема 5.

Становлення та розвиток зовнішньої політики Словаччини в 1990-х – 2000-х рр.

Становлення зовнішньої політики Словаччини. Особливості євроінтеграційного курсу Словаччини в 1990-х – на початку 2000-х рр. Вступ Словаччини до Північноатлантичного Альянсу та участь країни в діяльності НАТО. Стан та перспективи розвитку відносин Словаччини з країнами-сусідами.

Тема 6.

Зовнішня політика Румунії в постсоціалістичний період

Еволюція зовнішньої політики Румунії після 1989 р. Особливості євроінтеграційного курсу Румунії в 1990-х – на початку 2000-х рр. Проблеми країни на шляху вступу до ЄС. Вступ Румунії до Північноатлантичного Альянсу та участь країни в діяльності НАТО. Особливості двосторонньої взаємодії Румунії з країнами-сусідами.

Тема 7.

Еволюція зовнішньої політики Болгарії в 1990-х – 2000-х рр.

Розвиток зовнішньої політики Болгарії після 1989 р. Особливості євроінтеграційного курсу Болгарії в 1990-х – на початку 2000-х рр. Проблеми країни на шляху вступу до ЄС. Вступ Болгарії до Північноатлантичного Альянсу та участь країни в діяльності НАТО. Стан та перспективи розвитку відносин Болгарії з країнами-сусідами.

Тема 8.

Зовнішньополітичні пріоритети країн регіону Західних Балкан в постбіполярний період

Геополітичні пріоритети країн регіону Західних Балкан після розпаду Югославії. Трансформація зовнішньої політики Сербії. Євроінтеграційні процеси в Сербії. Особливості американо-сербських стосунків у першій чверті ХХІ ст. Еволюція зовнішньої політики Хорватії. Особливості стратегічної культури Хорватії. Вступ Хорватії до ЄС та НАТО. Зовнішньополітичні пріоритети Чорногорії. Становлення та розвиток зовнішньої політики Північної Македонії. Зовнішня політика Боснії і Герцеговини.

Рекомендована література

Основна

1. Зашкільняк Л. Історія Центрально-Східної Європи: Посіб. для студентів іст. і гуман. фактів. Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 2001. 660 с.
2. Дюррозель Ж-Б. Історія дипломатії від 1919 року і до наших днів. К.: Основи, 1995. 903 с.
3. Крапівін О. Зовнішня політика країн Центральної та Східної Європи: Навчальний посібник для студентів. Донецьк, 2012. 274 с.
4. Кріль М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець ХХ – початок ХХІ ст.). Київ: Знання, 2008. 284 с.
5. Павлишин Л. П. Зовнішня політика Чеської Республіки: становлення та пріоритетні напрями розвитку (1993-2004 рр.): монографія. Ужгород, РІК-У, 2021. 224 с.
6. Ротшильд Д. Східно-Центральна Європа між двома світовими війнами. Київ: Мегатайп, 2001. 495 с.
7. Ротшильд Д. Повернення до різноманітності: політична історія СхідноЦентральної Європи після завершення Другої світової війни. К.: Мегатайп, 2004. 382 с.
8. Снейдер Т. Перетворення націй. Польща, Україна, Литва, Білорусь (1569 – 1999). К.: Дух і літера, 2016. 464 с.
9. Суспільно-політичні процеси. Науково-популярне видання Громадської організації «Академія політичних наук». Київ. Вид. Політія, 2019. Вип. 4 (14). 368 с.
10. Шпорлюк Р. Формування модерних націй: Україна, Росія, Польща. К.: Дух і літера, 2016. 552 с.

11. Яровий В. Новітня історія Центральноєвропейських та балканських країн. XX століття. Київ: Генеза, 2005. 816 с.

Додаткова

1. Андрейко В. І. Проблеми економічної інтеграції Словачької Республіки до Європейського Союзу. *Наукові записки. Серія: Історичні науки*. Т. 91. С. 58 – 62.
2. Буглай Н.М. Основні тенденції зовнішньої політики Польщі під час перебування при владі президента О. Кваснєвського. *Науковий вісник мну імені В.О. Сухомлинського*. Історичні науки. Вип. 3. 38. (110). С. 117 – 121.
3. Буглай Н.М. Формування зовнішньополітичної стратегії та реалізація пріоритетних напрямів зовнішньої політики Республіки Польща (1995-2005 рр.). Дис. ... докт. іст. наук. Спец. 07. 00. 02 «Всесвітня історія». Київ, 2018. 493 с.
4. Бурдяк В. Інтеграція Республіки Болгарія до Європейського Союзу. *Україна–Європа–Світ*. Збірник наукових праць. С. 23 – 34.
5. Бурдяк В. Прагматизм етнополітичних аспектів розвитку Республіки Болгарія. *Наукові записки*. Вип. 34. С. 287 – 300.
6. Вовканич І., Купар Д. Політико-правові засади формування регіональної зовнішньої політики Словачької Республіки у 1993 – 2006 рр. *Збірник наукових праць*. 2020. Вип. 2. (25). С. 19 – 28.
7. Вовчук Л. Зовнішня політика Румунії за президентів Т. Бесеску та К. Йоханніса: порівняльний аналіз. *Старожитності Лукомор'я*. 2020. № 1 (1). С. 165 – 174.
8. Волкова Я. Діаспоральна політика Республіки Туреччина та її вплив на болгаро-турецькі відносини. Дис. ... канд. політ. наук. Спец.: 23.00.04 – політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку. Одеса, 2018. 212 с.
9. Гайдай Д. Становлення незалежної Чорногорії: у пошуках ідентичності. *Наукові записки*. Вип. 4 – 5 (72 – 73). С. 377 – 392.
10. Гузинець Ю. Етнополітика Угорської Республіки щодо закордонних угорців. *Наукові записки*. Вип. 37. С. 264 – 273.
11. Демещук А. Відносини Республіки Хорватія з країнами ЄС (1992–1999 рр.). *Європейські історичні студії*. 2019. № 12. С. 6 – 27.
12. Іллар К. Нові пріоритети зовнішньої політики Угорщини в 1994-1998 роках: розвиток і реалізація. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія «Історія». 2014. Вип. 1 (32). С. 107 – 111.
13. Іллар К. Передумови формування концептуальних засад трьох зовнішньополітичних пріоритетів Угорщини у 1990–1994 роках. *Науковий вісник МНУ імені В.О. Сухомлинського*. Історичні науки. 2016. № 2 (42). С. 98 – 103.
14. Корнійчук Л., Ковенько А. Проблеми та перспективи чесько-китайських відносин на сучасному етапі. *Вісник Львівського університету*. Серія філос.-політолог. студії. 2020. Вип. 31. С. 130–139

15. Максимець В. Є. Трансформація зовнішньої політики Словацької Республіки. *Актуальні проблеми політики*. 2016. Вип. 57. С. 154 – 163.
16. Мінгазутдінова Г. Становлення Румунії як країни-члена Північноатлантичного альянсу. *Європейські історичні студії*. 2018. № 11. С. 170 – 188.
17. Мотрук С. Трансформація зовнішньої політики Чеської Республіки на межі ХХ – ХХІ ст. *Вісник КНУ імені Т. Шевченка*. 2008. Вип. 94/95. С. 27 – 32.
18. Мотрук С. Євроатлантична інтеграція Чеської Республіки як чинник модернізації та національної безпеки. *Європейські історичні студії*. 2021. № 19. С. 33 – 49.
19. Мухін Є. Перебіг та особливості інтеграції Словацької Республіки до ЄС (1993 – 2004 рр.). *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*. 2014. Вип. 41. С. 170 – 175.
20. Павликівська Т.В. Розвиток Республіки Болгарія в контексті євроінтеграції. *Науково-інформаційний вісник*. 2010. № 2. С. 16 – 21.
21. Перга Т.Ю. Відносини Угорщини з сусідніми країнами у ХХ – на початку ХХІ ст. *Проблеми всесвітньої історії*. 2021. № 3(15). С. 74 – 92.
22. Савчук А. Основні вектори зовнішньої політики Чеської Республіки на шляху до міжнародної інтеграції (1993–2004 рр.). *Вісник Львівського університету*. Серія філос.-політолог. студії. 2020. Вип. 33. С. 151–155.
23. Скрипник О. Євроінтеграція Республіки Північна Македонія: здобутки, проблеми та перспективи. *Європейські історичні студії*. 2022. № 21. С. 28 – 40.
24. Циватий В. Дипломатичний інструментарій, дипломатія неурядових акторів і регіональні ініціативи Румунії в Чорноморському регіоні (2006 – 2018 рр.): досвід для України. *Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей*. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2018. Т. 37 – 38. С. 228-240.
25. Товт К.Я. Зовнішня політика Угорської Республіки: досвід європейської інтеграції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні відносини. 2017. Вип. 1. С. 81 – 83.
26. Чекаленко Л. Політика Республіки Польща – на вістрі інтересів США. *Вісник Львівського університету*. Серія філос.-політолог. студії. 2019. Вип. 26. С. 214 – 220.
27. Черник П. Україна в геополітичних концепціях Чехії та Словаччини ХХ ст. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2009. Вип. 21. С. 172 – 179.
28. Якубовський С.О., Журавльов О.В. Трансформація економічних відносин Словаччини та Чеської Республіки. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2014. № 3 (74). С. 41 – 52.

Посилання на інформаційні ресурси в інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Бурдяк В. І. Балканська специфіка Республіки Болгарія. URL: https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fshron1.chtyvo.org.ua%2FBurdiak_Vira%2FBalkanska_spetsyfika_respubliky_Bolhariia.pdf

2. Бурдяк В. І. Особливості адаптації Болгарії до умов розвитку в складі Європейського Союзу. URL: <https://politologia-rdgu.rv.ua/images/pan14/59.pdf>
3. Златін О. Особливості становлення зовнішньої політики посткомуністичної Румунії. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Zlatin_Oleksandr/Osoblyvosti_stanovlennia_zovnishnoi_polityk_y_postkomunistychnoi_Rumunii.pdf
4. Мартинов А. Західні Балкани в політичній стратегії Європейського Союзу. С. 69 – 77. URL: <https://periodicals.karazin.ua/drinov/article/view/17854/16416>
5. Поведа О.П. Основні проблемні аспекти інтеграції Чеської Республіки до ЄС. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/4294/1/4%20%d0%9f%d0%be%d0%b2%d0%b5%d0%b4%d0%b0.pdf>
6. Самойленко Ю., Давлетов О. Основні досягнення зовнішньої політики Чорногорії у контексті євроатлантичної інтеграції у 2006-2017 рр. URL: <https://periodicals.karazin.ua/drinov/article/view/17855/16417>
7. Шипка Н. Угорська національна меншина як чинник формування українсько-угорських міждержавних політичних відносин (1991–2006 рр.). URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/25339/35-Shipka.pdf?sequence=1>

2. Семінарських занять, самостійної роботи:

Назва теми
<i>Тема 1. Центральна-Східна та Південно-Східна Європа як геополітичні регіони</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Географічні, історичні, політичні, економічні та культурні межі Центрально-Східної та Південно-Східної Європи 2. Центрально-Східна Європа як геополітичний регіон 3. Особливості суспільно-політичних та соціально-економічних трансформацій в державах Центрально-Східної Європи в постсоціалістичний період 4. Південно-Східна Європа як геополітичний регіон 5. Трансформаційні процеси в країнах Південно-Східної Європи та їх наслідки 6. Проблеми безпеки і співробітництва в регіонах Центрально-Східної та Південно-Східної Європи
<i>Тема 2. Особливості зовнішньої політики Польщі в постбіполярний період</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості стратегічної культури та підходів до формування зовнішньої політики в Польщі 2. Курс Польщі на європейську інтеграцію та особливості його реалізації 3. Розвиток американо-польських відносин у 1990-х – 2000-х рр. 4. Інтеграція Республіки Польща до Північноатлантичного Альянсу та участь країни в діяльності НАТО 5. Особливості німецько-польських відносин у постбіполярний період

Тема 3. Трансформація зовнішньої політики Угорщини в 1990-х – 2000-х рр.

1. Засади та принципи зовнішньої політики Угорщини
2. Етнополітичний фактор та його вплив на процес формування міжнародної політики Угорщини
3. Зовнішньополітичний курс Угорщини на євроатлантичну інтеграцію та особливості його здійснення
4. Роль та місце Угорщини в Європейському Союзі та НАТО
5. Особливості розвитку двосторонніх відносин Угорщини з країнами-сусідами

Тема 4. Зовнішньополітичні процеси в Чехії у постсоціалістичний період

1. Засади та принципи зовнішньої політики Чехії
2. Трансформація зовнішньої політики Чеської Республіки на межі ХХ – ХХІ ст.
3. Особливості зовнішньополітичного курсу Чехії на євроатлантичну інтеграцію
4. Роль та місце Чехії в Європейському Союзі та НАТО
5. Стан та перспективи розвитку відносин Чехії та США
6. Східноєвропейський напрям зовнішньої політики Чехії

Тема 5. Становлення та розвиток зовнішньої політики Словаччини в 1990-х – 2000-х рр.

1. Засади та принципи зовнішньої політики Словаччини
2. Трансформація зовнішньополітичного курсу Словаччини на євроатлантичну інтеграцію протягом 1990-х – 2000-х рр.
3. Роль та місце Словаччини в Європейському Союзі та НАТО
4. Еволюція двосторонніх відносин між Словаччиною та Чехією наприкінці ХХ – у першій чверті ХХІ ст.
5. Особливості розвитку двосторонніх відносин Словаччини з країнами-сусідами

Тема 6. Зовнішня політика Румунії в постсоціалістичний період

1. Засади та принципи зовнішньої політики Румунії
2. Особливості євроінтеграційного курсу Румунії
3. Проблеми Румунії на шляху вступу до ЄС
4. Безпекова політика Румунії та вступ країни до Північноатлантичного альянсу
5. Проблеми та перспективи розвитку двосторонніх відносин Румунії з країнами-сусідами

Тема 7. Еволюція зовнішньої політики Болгарії в 1990-х – 2000-х рр.

1. Засади та принципи зовнішньої політики Болгарії
2. Особливості євроінтеграційного курсу Болгарії
3. Проблеми Болгарії на шляху вступу до ЄС
4. Безпекова політика Болгарії та вступ країни до Північноатлантичного альянсу
5. Особливості розвитку двосторонніх відносин Болгарії з країнами-сусідами

Тема 8. Зовнішньополітичні пріоритети країн регіону Західних Балкан в постбіполярний період

1. Розпад Югославії та його вплив на європейську політику
2. Військово-політичні конфлікти на території колишньої Югославії та особливості їх врегулювання
3. Проблеми національних та релігійних меншин у політиці держав регіону Західних Балкан
4. Метаморфози зовнішньої політики Сербії в 1990-х – 2000-х рр.
5. Еволюція зовнішньополітичного курсу Хорватії в постбіполярний період
6. Зовнішньополітичні пріоритети Чорногорії
7. Становлення та розвиток зовнішньої політики Північної Македонії
8. Особливості зовнішньої політики Боснії і Герцеговини

Завдання для самостійної роботи:

Види, зміст самостійної роботи
<p>Тема 1. Центральна-Східна та Південно-Східна Європа як геополітичні регіони</p> <p><i>Завдання:</i> дослідити географічні, історичні, політичні, економічні та культурні межі Центрально-Східної та Південно-Східної Європи; розглянути роль та місце Центрально-Східної та Південно-Східної Європи у сучасних міжнародних відносинах, дослідити роль міжнародних організацій у зовнішній політиці регіону.</p>
<p>Тема 2. Особливості зовнішньої політики Польщі в постбіполярний період</p> <p><i>Завдання:</i> дослідити місце та роль Польщі в світовій та європейській політиці; розглянути основні пріоритети національних інтересів Польщі; проаналізувати особливості вступу Польщі в НАТО та проблеми національної безпеки країни; дослідити еволюцію відносин Польща-ЄС; з'ясувати роль Польщі у європейських та субрегіональних організаціях.</p>
<p>Тема 3. Трансформація зовнішньої політики Угорщини в 1990-х – 2000-х рр.</p> <p><i>Завдання:</i> розглянути місце та роль Угорщини в європейській політиці; з'ясувати вплив етнополітичного фактору на процес формування міжнародної політики Угорщини; проаналізувати особливості двосторонніх стосунків Угорщини з сусідніми країнами.</p>
<p>Тема 4. Зовнішньополітичні процеси в Чехії у постсоціалістичний період</p> <p><i>Завдання:</i> дослідити особливості вступу Чехії в ЄС та НАТО; розглянути еволюцію відносин Чехії з Євросоюзом, проаналізувати роль та місце Чехії в Європейському Союзі та Північноатлантичному альянсі; дослідити особливості американо-чеських стосунків, а також специфіку двосторонньої взаємодії Чехії з країнами-сусідами.</p>

Тема 5. Становлення та розвиток зовнішньої політики Словаччини в 1990-х – 2000-х рр.

Завдання: дослідити специфіку євроінтеграційного курсу Словаччини в 1990-х – на початку 2000-х рр.; розглянути особливості вступу Словаччини до Північноатлантичного Альянсу та участь країни в діяльності НАТО; з'ясувати стан та перспективи розвитку відносин Словаччини з країнами-сусідами.

Тема 6. Зовнішня політика Румунії в постсоціалістичний період

Завдання: дослідити місце та роль Румунії у світовій та європейській політиці; проаналізувати особливості євроінтеграційного курсу Румунії в 1990-х – на початку 2000-х рр.; розглянути специфіку відносин Румунії з державами-сусідами.

Тема 7. Еволюція зовнішньої політики Болгарії в 1990-х – 2000-х рр.

Завдання: дослідити розвиток зовнішньої політики Болгарії після 1989 р.; розглянути особливості євроінтеграційного курсу Болгарії в 1990-х – на початку 2000-х рр.; проаналізувати проблеми країни на шляху вступу до ЄС; дослідити стан та перспективи розвитку відносин Болгарії з країнами-сусідами.

Тема 8. Зовнішньополітичні пріоритети країн регіону Західних Балкан в постбіполярний період

Завдання. проаналізувати процес становлення нових незалежних держав на Балканському півострові після розпаду Югославії та специфіку формування їх зовнішньої політики; з'ясувати особливості врегулювання військових конфліктів у колишній Югославії; дослідити відносини країн регіону Західних Балкан із США, ЄС та державами-сусідами.

3. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт, передбачених навчальним планом, післяатестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни

Зразок тестів для поточного та підсумкового контролю

1. Балканська країна, що долучилася до Європейського Союзу у 2013 р.:

1. Сербія
2. Словенія
3. Хорватія
4. Македонія

2. Територія, яка була окупована Угорщиною в березні 1939 р., це –

1. Словаччина
2. Карпатська Україна
3. Трансільванія
4. Північна Буковина

Завдання для підсумкового контролю

1. Географічні, історичні, політичні, економічні та культурні межі Центрально-Східної та Південно-Східної Європи
2. Центрально-Східна Європа як геополітичний регіон
3. Особливості міжнародних економічних відносин у ЦСЄ та ПСЄ
4. Трансформаційні процеси в державах Центрально-Східної Європи в постсоціалістичний період
5. Південно-Східна Європа як геополітичний регіон
6. Трансформаційні процеси в країнах Південно-Східної Європи та їх наслідки
7. Проблеми безпеки і співробітництва в регіонах Центрально-Східної та Південно-Східної Європи
8. «Вишеградська четвірка» як формат багатостороннього співробітництва у регіоні Центрально-Східної Європи
9. Особливості стратегічної культури та підходів до формування зовнішньої політики в Польщі
10. Роль та місце Польщі у світовій та європейській політиці
11. Курс Польщі на європейську інтеграцію та особливості його реалізації
12. Розвиток американо-польських відносин у 1990-х – 2000-х рр.
13. Інтеграція Республіки Польща до Північноатлантичного Альянсу та участь країни в діяльності НАТО
14. Особливості німецько-польських відносин у постбіполярний період
15. Становлення та розвиток відносин Польщі та України
16. Засади та принципи зовнішньої політики Угорщини
17. Етнополітичний фактор та його вплив на процес формування міжнародної політики Угорщини
18. Зовнішньополітичний курс Угорщини на євроатлантичну інтеграцію та особливості його реалізації
19. Роль та місце Угорщини в Європейському Союзі та НАТО
20. Особливості розвитку українсько-угорських відносин.
21. Специфіка розвитку двосторонніх відносин Угорщини з країнами-сусідами
22. Засади та принципи зовнішньої політики Чехії
23. Трансформація зовнішньої політики Чеської Республіки на межі XX – XXI ст.
24. Особливості зовнішньополітичного курсу Чехії на євроатлантичну інтеграцію
25. Роль та місце Чехії в Європейському Союзі та НАТО
26. Стан та перспективи розвитку відносин Чехії та США
27. Східноєвропейський напрям зовнішньої політики Чехії
28. Засади та принципи зовнішньої політики Словаччини
29. Трансформація зовнішньополітичного курсу Словаччини на євроатлантичну інтеграцію протягом 1990-х – 2000-х рр.
30. Роль та місце Словаччини в Європейському Союзі та НАТО
31. Еволюція двосторонніх відносин між Словаччиною та Чехією наприкінці XX – у першій чверті XXI ст.
32. Розвиток українсько-словацьких відносин у 1990-х – 2000-х рр.
33. Особливості розвитку двосторонніх відносин Словаччини з країнами-сусідами
34. Засади та принципи зовнішньої політики Румунії

35. Особливості євроінтеграційного курсу Румунії
36. Безпекова політика Румунії та вступ країни до Північноатлантичного альянсу
37. Проблеми та перспективи розвитку двосторонніх відносин Румунії з країнами-сусідами
38. Суперечності розвитку українсько-румунських стосунків
39. Засади та принципи зовнішньої політики Болгарії
40. Особливості євроінтеграційного курсу Болгарії
41. Безпекова політика Болгарії та вступ країни до Північноатлантичного альянсу
42. Особливості розвитку двосторонніх відносин Болгарії з країнами-сусідами
43. Розпад Югославії та його вплив на європейську політику
44. Військово-політичні конфлікти на території колишньої Югославії та особливості їх врегулювання
45. Проблеми національних та релігійних меншин у політиці держав регіону Західних Балкан
46. Євроінтеграційні процеси та форми міждержавної співпраці в регіоні Південно-Східної Європи
47. Метаморфози зовнішньої політики Сербії в 1990-х – 2000-х рр.
48. Еволюція зовнішньополітичного курсу Хорватії в постбіполярний період
49. Зовнішньополітичні пріоритети Чорногорії після здобуття незалежності
50. Становлення та розвиток зовнішньої політики Північної Македонії
51. Особливості зовнішньої політики Боснії і Герцеговини
52. Еволюція зовнішньої політики Словенії в 1990-х – 2000-х рр.
53. Форми регіональної співпраці держав Центрально-Східної та Південно-Східної Європи
54. Балканський регіон в сучасній системі міжнародних відносин
55. Політика ЄС у регіоні Західних Балкан